

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه

واحد آموزش به بیمار

مرکز آموزشی درمانی فارابی

زخم بستر

تلفن تماس با واحد آموزش به بیمار در ساعات اداری

۳۸۲۷۵۵۸۳

زخم بستر در بیمارانی که به هر علتی توانایی جابجا کردن بدن خود را ندارند ایجاد می‌شود. هزینه درمان زخم بستر چند صد برابر بیشتر از هزینه پیشگیری از آن و درمان سخت‌تر از پیشگیری است، پس باید از بروز آن پیشگیری نماییم.

عواملی که در ایجاد زخم بستر موثر هستند؟

۱. اگر سر تخت بیمار بیش از حد بالا باشد بیمار به طرف پایین تخت سر می‌خورد و پوست به ملحفه‌ها می‌چسبد اما عضلات و استخوان‌ها به پایین سر می‌خورند و به علت جدا شدن پوست از عضلات زخم به وجود می‌آید.
۲. تماس پوست با سطح خشن ملحفه خصوصا در نقاطی که پوست استخوان به هم نزدیک هستند مثل انتهای مهرهای کمری- قوزک‌های خارجی پا- باسن و دو طرف لگن بیمار که شایع‌ترین محل ایجاد زخم بستر هستند.
۳. اگر مواد غذایی و ویتامین به اندازه کافی به بیمار نرسد.
۴. کم خونی.
۵. چاقی.

۶. لاغری.

۷. قند خون.

۸. سن بالا.

۹. خیس بودن ملحفه بیمار به علت عرق کردن یا بی‌اختیاری ادرار

مراقبت‌های لازم برای پیشگیری از ایجاد زخم بستر

- ✓ وضعیت قرار گرفتن بیمار باید هر ۲ ساعت یکبار عوض شود.
- ✓ نواحی از پوست بیمار که تحت فشار قرار می‌گیرند بایستی از نظر قرمزی مرتباً بررسی گردد زیرا قرمزی اولین علامت شروع زخم بستر است.
- ✓ در صورت بروز قرمزی در هر نقطه از بدن بیمار بایستی بلافاصله وضعیت قرار گرفتن بیمار را تغییر داد تا عامل فشار از روی آن نقطه برداشته شود.
- ✓ استفاده از تشک مواج که بطور مکرر نواحی مختلف این تشک از هوا پرو خالی می‌شود و نقاط فشار بر روی پوست تغییر می‌یابد.

(تشک مواج را می‌توان از مراکز فروش تجهیزات پزشکی تهیه نمود).

✓ بستر بیمار را باید از ذرات ریز باقیمانده‌های غذایی که پوست را تحریک می‌کنند پاک کرد.

✓ تغذیه مناسب:

• مواد غذایی که انرژی کافی پروتئین کلسیم روی ویتامین A، C و E کافی دارند استفاده گردد. گوشت ماهی، تخم‌مرغ، مرکبات گوجه فرنگی هویج کلم سیب زمینی توصیه می‌شود.

✓ از کشیده شدن بیمار روی ملحفه جلوگیری نمایید.

✓ آب کافی حدود ۸-۶ لیوان روزانه به بیمار داده شود.

✓ اگر سر بیمار بیش از حد بالا آورده شود به انتهای مهره‌ها فشار زیادی وارد می‌آید و باعث زخم می‌شود.

اقدامات لازم در صورت بروز زخم بستر:

✓ برداشتن فشار از روی نقطه‌ای که زخم شده است و قرار دادن آن قسمت از پوست در معرض جریان هوا و خشک و تمیز نگه داشتن آن نقطه از پوست که زخم شده است.

✓ ناحیه زخم بستر بایستی محل زخم فقط با سرم نمکی در صورت برداشته شدن پوست شسته شود و خشک گردد و سپس پانسمان مناسب استفاده گردد به هیچ وجه از بتادین استفاده نشود.

✓ اگر زخم بستر ترشحات عفونی دارد و یا بافت‌های زیرین خود را که شامل عضله‌ها و گاهی استخوان می‌باشد، را درگیر کرده است حتماً بایستی با پزشک مشورت نمود.

✓ پانسمان‌های آماده برای درمان زخم‌های بستر با مشخصات مختلف وجود دارد که بایستی با تجویز پزشک و توسط افراد مجرب بر روی زخم گذاشته شود و در زمان لازم تعویض گردد.

✓ حتی زمان استفاده از پانسمان‌های آماده فراموش نکنید که بایستی فشار بر روی محل زخم نباشد و بیمار را طوری قرار دهید که روی آن ناحیه از بدن فشار وارد نگردد.

✓ حمایت روانی از بیماری که دچار زخم بستر شده است در بهبود سریع زخم بسیار موثر است.

✓ برای تسکین درد محل زخم می‌توان از مسکن‌ها طبق تجویز پزشک استفاده نمود.